

BEGELEIDENDE NOTA

Betreft: Samenvattend verslag van de extra plenaire zitting
- Brussel, 26 maart 2003

**DEBAT OVER DE AMENDEMENTEN OP DE ARTIKELEN 1 TOT EN MET 7
VAN DE ONTWERP-GRONDWET**

Aansluitend op de plenaire zitting van 27 februari over de artikelen 1 tot en met 7 van de ontwerp-grondwet en de amendementen daarop van de Conventieleden, heeft de Conventie een extra zitting ingelast voorgezeten door de heer Jean-Luc Dehaene, vice-voorzitter van de Conventie.

Artikel 1

Ter inleiding van het debat gaf de vice-voorzitter een korte samenvatting van het verloop van de plenaire zitting waarin de artikelen werden besproken, en bracht hij met name de voornaamste onderwerpen in herinnering waarop de amendementen van de Conventieleden betrekking hadden. Ook liet hij weten dat het Præsidium in elk geval zal proberen enkele van de naar voren gebrachte punten in een herziene versie duidelijker tot uitdrukking te brengen; hij noemde met name het feit dat de bevoegdheden van de Unie worden verleend door de lidstaten, en niet door de grondwet. Deze gedachte vond bij meerdere Conventieleden een gunstig onthaal.

Artikel 1, lid 1

"Volkeren" of "burgers"

Vele sprekers gaven de voorkeur voor het gebruik van de term "burgers" boven "volkeren" in dit lid, en voerden daarvoor aan dat deze term, die in het verdrag van Maastricht is verankerd, moderner is. In diezelfde zin stonden sommige sprekers stil bij het feit dat de term "burgers" een reële rechtsbetekenis heeft, hetgeen niet het geval is voor de term "volkeren". Anderen merkten echter op dat het woord "volkeren" beter het in dit artikel beoogde, fundamentele karakter van de Unie weergeeft. Tenslotte stelden enkele sprekers voor dit lid een formulering te zoeken waarin de begrippen "volkeren" en "burgers" beide tot hun recht komen.

"Grondwet" versus "Constitutioneel Verdrag"

Sommige sprekers spraken hun voorkeur ervoor uit het woord Grondwet te vermijden en in plaats daarvan te spreken van "Constitutioneel Verdrag", aangezien dit beter de gedachte van een door de staten teweeggebrachte overeenstemming weerspiegelt.

Instellen van de Unie

Sommige van de sprekers vroegen zich af of de juridische continuïteit is gewaarborgd indien de Grondwet in het "instellen" van de Unie voorziet. Voor deze sprekers gaat het er niet zozeer om een Unie in te stellen - ze bestaat immers al -, als wel een nieuwe fase in haar ontwikkeling in te luiden. De vice-voorzitter verklaarde dat de bij de Grondwet ingestelde Unie hoe dan ook in de plaats zal treden van zowel de Gemeenschap als de huidige Unie en dat er in het laatste deel van de Grondwet bepalingen zullen worden opgenomen ter waarborging van de juridische continuïteit, onder de titel slotbepalingen. Eén spreker hield zijn toehoorders voor dat het, om iedere dubbelzinnigheid te vermijden, van groot belang is reeds vanaf artikel 1 de juridische continuïteit te verzekeren.

"Op federale wijze"

Sommige sprekers pleitten ervoor het woord "federale" in dit lid te schrappen.

Deze sprekers betoogden dat het begrip "federaal" in de verschillende talen verschillende juridische betekenissen heeft, en dat het derhalve opportuun is het te vermijden, teneinde uiteenlopende interpretaties te voorkomen. Eén spreker stelde voor het tweede deel van de zin te schrappen (p.m. *"waarin het beleid van de lidstaten onderling wordt gecoördineerd, en die een aantal gemeenschappelijke bevoegdheden op federale wijze beheert"*), dat hij overbodig en inhoudsloos achtte. Andere sprekers spraken zich uit voor handhaving van deze bepaling en van de term "federale", omdat die term, nauwkeuriger en beknopter dan andere termen, de zeer specifieke wijze van functioneren van de Unie in het kader van sommige van haar bevoegdheden weerspiegelt. Enkele sprekers stelden voor het woord "federale" te vervangen door de woorden "communautaire" of "supranationale".

"Steeds hechter verbond"

Sommige Conventieleden pleitten ervoor in dit lid de zinsnede "een steeds hechter verbond op te nemen, die in het huidige artikel 1 van het Verdrag voorkomt. Eén spreker gaf in overweging deze formulering in de preambule van de Grondwet onder te brengen, aangezien er een perspectief mee wordt aangegeven. Eén Conventielid beklemtoonde dat ze een verband zou leggen tussen deze kwestie en de kwestie "op federale wijze": ze zou laatstgenoemde formulering kunnen aanvaarden, mits de zinsnede "steeds hechter verbond" uit de tekst van de Grondwet wordt geschrapt.

Opmerkingen over de formulering

Sommige leden bestempelden de openingsformule van artikel 1 als "banaal", en deden alternatieve voorstellen als "... vastbesloten om samen hun toekomst op te bouwen ...". Daarnaast werd het werkwoord "beheren" ("administer" in het Engels) als te bureaucratisch bekritiseerd.

Structuur van het lid

Sommige sprekers stelden voor de volgorde van het tweede deel van de zin om te draaien, zodat de aan de Unie verleende bevoegdheden vóór de coördinatie van het beleid van de lidstaten komen te staan.

Artikel 1, lid 2

Verscheidene Conventieleden hamerden op de noodzaak het begrip "nationale identiteit" in lid 2 van dit artikel nader te omschrijven, en vroegen zich af of het wel dienstig is de nationale identiteit op twee plaatsen in de Grondwet aan de orde te laten komen. Deze leden stelden in concreto voor het begrip te omschrijven middels verschillende aspecten zoals de culturele of talige diversiteit, de autonomie en regionale en andere bijzondere kenmerken. Een deel van de sprekers stelde voor dit begrip aan te vullen met de bepalingen van artikel 9, lid 6, of een nieuw artikel op te stellen op basis van artikel 1, lid 2, aangevuld met artikel 9, lid 6. Eén spreker had evenwel aarzelingen om elementen van artikel 9, lid 6, over te nemen, uit vrees het nieuwe lid te overladen.

Artikel 1, lid 3

Eén spreker merkte op dat artikel 1, lid 3, over de invulling van het beginsel dat de Unie openstaat voor andere staten, stringenter is in de formulering van de toetredingsvoorwaarden dan artikel 2, betreffende de waarden, voor de huidige lidstaten is.

Na afloop van het debat over de ontwerptekst van artikel 1 constateerde de vice-voorzitter in zijn conclusie ten eerste dat er zich een ruime consensus heeft afgetekend voor de samenvoeging van de huidige ontwerp-teksten betreffende de nationale identiteit (artikel 1, lid 2, en artikel 9, lid 6) in een afzonderlijk artikel waarin de verschillende elementen van de nationale identiteit, zoals thans vermeld in artikel 9, lid 6, worden opgenomen. Hij herhaalde dat het Præsidium voornemens is, een formulering op te stellen waarin ondubbelzinnig wordt gesteld dat de bevoegdheden van de Unie van de lidstaten afkomstig zijn, en waarin wordt verduidelijkt dat zij haar coördinerende rol slechts op bepaalde beleidsgebieden vervult, op grond van de bevoegdheden die haar worden verleend. Overigens wees hij erop dat het Præsidium zich nader zal beraden over bepaalde punten waarover nog steeds geen overeenstemming is, zoals:

- het gebruik van de term "burgers" of de term "volkeren" in artikel 1, lid 1;
- moet de zinsnede "op federale wijze" in artikel 1, lid 1, worden gehandhaafd of geschrapt?

Artikel 2

Ter inleiding van het debat lichtte de vice-voorzitter toe welke logica het praesidium heeft gevolgd bij het opstellen van dit artikel, dat beperkt diende te blijven tot een korte opsomming van de meest essentiële waarden, die door iedereen worden aanvaard en die worden gekenmerkt door een zodanige juridische helderheid dat sancties kunnen worden gesteld op ernstige schending ervan door een lidstaat. Hij memoreerde dat zeer veel amendementen zijn ingediend met de bedoeling gelijkheid, en/of gelijkheid tussen mannen en vrouwen, aan die waarden toe te voegen. Verder lichtte hij de aanpak van het praesidium toe ten aanzien van het vermelden van "godsdienst" en hij verwees daarbij naar de conclusies van voorzitter Giscard d'Estaing aan het einde van de laatste plenaire vergadering. Tot slot wees de vice-voorzitter erop dat in veel amendementen vraagtekens zijn geplaatst bij de tweede zin van dit artikel, die eerder als doelstelling dan als waarde is geformuleerd.

Veel sprekers verzochten om toevoeging van het begrip gelijkheid in het algemeen (of, volgens sommigen, gelijkheid voor de wet), of van gelijkheid tussen mannen en vrouwen, dan wel van de beide begrippen, aan de lijst van waarden. Verscheidene sprekers wezen erop dat het woord "gelijkheid" niet algemener van aard is dan "vrijheid" of "democratie" en derhalve in overeenstemming zou moeten zijn met de aanpak van het praesidium.

Een lid van de Conventie stelde voor, gewag te maken van de "onschendbaarheid" van de menselijke waardigheid, in plaats van het louter te hebben over de eerbied daarvoor, naar analogie van de terminologie van het Handvest van de grondrechten. Een aantal leden gaf voorts de voorkeur aan "grondrechten" boven "mensenrechten".

Een aantal leden pleitte ervoor, de culturele en talige verscheidenheid in artikel 2 te verankeren, die immers als een echte waarde van de Unie te beschouwen is; zij erkenden echter dat artikel 3 daarvoor uit redactionele overwegingen wellicht een betere plaats is.

Verscheidene sprekers waren het eens met de opmerking van de vice-voorzitter over de huidige formulering van de tweede zin en verzochten om hetzij de tweede en de eerste zin samen te voegen, hetzij de tweede zin naar de preambule of naar artikel 3 te verplaatsen.

Wat de vermelding van "godsdienst" betreft, verzocht een aantal leden van de Conventie om verder te gaan dan de door de voorzitter en de vice-voorzitter geschetste aanpak van het praesidium, met name door in de Grondwet een verwijzing naar God op te nemen; een reeks andere leden van de Conventie sprak daarentegen zijn tevredenheid uit over de aanpak van het praesidium.

Het argument van de vice-voorzitter dat elke mogelijke verwijzing naar religieuze en spirituele waarden of religieus en spiritueel erfgoed in ieder geval alleen in de preambule en niet in artikel 2 kan worden opgenomen, werd algemeen aanvaard.

Tot besluit constateerde de vice-voorzitter met name dat er zich een tendens aftekent om gelijkheid onder de waarden op te nemen; voor sommigen moet daaraan de gelijkheid tussen mannen en vrouwen worden toegevoegd. Voorts tekende hij aan dat het praesidium een betere formule dient uit te werken voor de koppeling van de beide zinnen van het huidige ontwerpartikel 2.

Artikel 3

Ter inleiding van het debat over dit artikel schetste de vice-voorzitter kort de stand van de besprekingen over dit onderwerp, zowel in de plenaire vergadering als in de door de leden van de Conventie ingediende amendementen. Hij noemde een aantal punten waarover reeds een zekere consensus lijkt te bestaan, zoals een uitvoeriger verwoording van het doel van bescherming en verbetering van het milieu en duurzame ontwikkeling, of een meer open en minder "eurocentrische" formulering van lid 4 betreffende de rol van de Unie in de wereld, in de lijn van de door Werkgroep VII aangedragen tekstelementen. Verder onderstreepte hij dat bij het opstellen van dit artikel tegemoet dient te worden gekomen aan de wensen van zowel degenen die de kenmerken van de sociale markteconomie verwoord willen zien als degenen die het open karakter van de markt en de vrije mededinging aanhangen. De vice-voorzitter zei voorts dat de Grondwet in ieder geval een "mainstreaming"-clausule zal bevatten (op alle beleidsterreinen van de Unie rekening houden met de eisen inzake gendergelijkheid en inzake milieubescherming), maar dat nog niet vaststaat waar

die clausule het meest op haar plaats zou zijn (in deel I of deel II van de Grondwet). Tot slot onderstreepte hij dat dit artikel enigermate beknopt moet worden gehouden, in weerwil van alle voorstellen voor toevoegingen.

Een aantal sprekers memoreerde in het algemeen dat de in artikel 3 genoemde doelstellingen door het Hof van Justitie zouden worden gebruikt, en dat hun formulering daarom zeer nauwkeurig moet zijn. Opgemerkt werd dat er een direct verband zou moeten bestaan tussen de bevoegdheden van de Unie en haar doelstellingen, en dat geen doelstellingen mogen worden genoemd indien de Unie niet over bevoegdheden beschikt om die te verwezenlijken. Verscheidene leden van de Conventie schaarden zich achter de oproep van de vice-voorzitter om formulering van het artikel beknopt te houden.

Een aantal leden van de Conventie vond het overbodig om in lid 1 van artikel 3 begrippen zoals vrede en andere waarden te hernemen, die immers reeds in artikel 2 aan bod komen.

Andere leden betreurden dat de beginselen van zo groot mogelijke openheid en nabijheid tegenover de burgers in het optreden van de Unie niet zijn behouden, en stelden voor om een apart lid van die strekking op te nemen.

Verscheidene leden van de Conventie verzochten tot slot om hetzij in dit artikel, hetzij in deel II, een "mainstreaming"- of coherentieclausule op te nemen, zoals ook door de vice-voorzitter aan de orde is gesteld.

Artikel 3, lid 2

Veel sprekers waren ingenomen met de opmerking van de vice-voorzitter dat bescherming en verbetering van het milieu en duurzame ontwikkeling, met de verschillende onderdelen van dit laatste aspect, sterker tot uiting zouden kunnen worden gebracht, en dienden concrete redactionele voorstellen in die zin in.

- Verscheidene sprekers verzochten om zowel een verwijzing naar een "open markteconomie met vrije mededinging", zoals verankerd in het huidige artikel 4 VEG, als een verwijzing naar de "sociale markteconomie" op te nemen, en de leden van de Conventie releveerden dat de beide begrippen elkaar niet uitsluiten. Sommige leden vermeldde voorts – verwijzend naar de conclusies van Werkgroep XI – verscheidene aspecten van de sociale markteconomie, zoals de bescherming van de volksgezondheid, de bestrijding van sociale uitsluiting, de bevordering van de arbeidskwaliteit of de toegang tot onderwijs en opleiding en kwalitatief goede diensten van algemeen belang.

Verscheidene sprekers verzochten om toevoeging van het begrip territoriale samenhang. In dat verband werd opgemerkt dat zo'n toevoeging onvermijdelijk gevolgen zou hebben voor de definitie, in deel II, van het structuurfondsenbeleid, dat thans uitsluitend bedoeld is om de economische en sociale samenhang te bevorderen.

Een aantal sprekers stelde tot slot voor om een verwijzing naar de bevordering van non-discriminatie op te nemen, met name op de gebieden die thans onder artikel 13 VEG vallen.

Artikel 3, lid 3

Een aantal sprekers wees erop dat er geen bijzonder verband bestaat tussen culturele verscheidenheid en de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, en dat deze derhalve afzonderlijk moet worden verwoord. Sommige sprekers stelden daarentegen voor om het hier verankerde begrip "ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid" aan te vullen met bepaalde elementen daarvan, door met name te verwijzen naar de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat, die hetzij op deze plaats, hetzij in deel II van het verdrag zou moeten worden opgenomen.

Een aantal leden van de Conventie noemde het van belang dat het begrip talige verscheidenheid wordt toegevoegd aan de culturele verscheidenheid; een spreker voegde daar eveneens het begrip bescherming van de rechten van minderheden aan toe. Het voorstel om het begrip gemeenschappelijk cultureel erfgoed toe te voegen om het evenwicht van artikel 151, lid 1, VEG te bewaren, werd positief onthaald.

Artikel 3, lid 4

Talrijke sprekers verzochten om een opener en minder defensieve formulering van dit lid, en dachten daarbij aan de door werkgroep VII voorgestelde formulering. Eén Conventielid had met name bij het begrip "onafhankelijkheid van de Unie" een aantal bedenkingen. Volgens deze Conventieleden moet met name worden verwezen naar de naleving van het internationaal recht, van het Handvest van de Verenigde Naties en meer in het algemeen van de grondrechten, zodat volgens sommigen de specifieke verwijzing naar de rechten van kinderen niet meer nodig is. De vice-voorzitter erkende dat dit lid opnieuw moet worden geformuleerd in het licht van die ideeën, die ook al door de werkgroep naar voren waren geschoven. Sommige sprekers wensten dat doelstellingen zoals de bescherming van de rechten van kinderen of de uitbanning van de armoede niet worden gekoppeld aan de verdediging van de onafhankelijkheid en de behartiging van de belangen van de Unie in de wereld, zodat zij ook intern in acht kunnen worden genomen.

Enkele Conventieleden wensten uitdrukkelijk dat in artikel 3, lid 4, een verwijzing wordt opgenomen naar het uitwerken en uitvoeren van een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en van een gemeenschappelijk defensiebeleid. Anderen drongen aan op een verwijzing naar vrijhandel.

Eén spreker stelde voor om in dit artikel op te nemen dat de Unie afziet van oorlog als instrument om internationale geschillen op te lossen.

Artikel 4

Ter inleiding van het debat merkte de vice-voorzitter op dat er in de plenaire zitting van de Conventie over dit ontwerp-artikel een vrij ruime consensus bleek te bestaan. De discussie over dit punt was bijzonder kort.

Eén spreker beklemtoonde dat de goedkeuring van dit artikel geen afbreuk doet aan het bestaan van bijzondere regelingen met betrekking tot het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en tot sommige aspecten van het beleid op het gebied van Justitie en Binnenlandse Zaken.

Een andere spreker wees er op dat de rechtspersoonlijkheid van de Unie volgens hem van de Unie geen federatie kan maken.

Artikelen 5-7

In zijn inleiding benadrukte de vice-voorzitter onder meer dat hoewel verscheidene Conventieleden hadden gevraagd om artikel 5, lid 2, tot rechtsgrondslag te maken voor toetreding tot nog andere internationale overeenkomsten inzake de mensenrechten, het Praesidium van mening is dat het huidige ontwerp, waarin alleen sprake is van het EVRM, niet a contrario zo mag worden uitgelegd dat de toetreding tot andere overeenkomsten uitgesloten is. Deze clause was wel nodig voor het EVRM, in het licht van het arrest van het Hof van 1996 dat de bevoegdheid ontzegt om toe te treden tot dit Verdrag met als argument dat een dergelijke toetreding "een constitutionele dimensie" zou hebben. Voor andere overeenkomsten op het gebied van mensenrechten die niet dezelfde dimensie hebben en banden vertonen met de bevoegdheden van de Unie, zouden de al in het verdrag opgenomen (en in deel II overgenomen) rechtsgrondslagen voldoende moeten zijn.

Wat betreft de verzoeken om aan het huidige ontwerp voor artikel 6 betreffende een verbod op discriminatie op grond van nationaliteit andere verboden discriminatiegronden toe te voegen, pleitte de vice-voorzitter voor een voorzichtige aanpak, omdat hij van mening was dat een dergelijke toevoeging veel grotere juridische gevolgen zou kunnen hebben dan het verbod op discriminatie dat is vervat in artikel 21, lid 1, van het Handvest, waarvan de werkingssfeer duidelijk is afgebakend door artikel 51 van het Handvest.

Tot slot wees de vice-voorzitter nog op een eventuele doublure tussen artikel 6 en artikel 7, lid 2, (opsomming van de rechten van de burgers), enerzijds, en de tekst van het Handvest anderzijds, en verzocht hij de leden zich uit te spreken over de principiële keuze die in dezen moet worden gemaakt.

De volgende punten kwamen aan bod tijdens de discussie over de artikelen 5 tot en met 7:

- Voorgesteld werd om in titel II een nieuw artikel op te nemen dat is gewijd aan de vier fundamentele vrijheden, omdat het wezenlijke belang van die vrijheden voor de Europese integratie rechtvaardigt dat zij in de allereerste artikelen van de Grondwet worden vermeld, met dien verstande dat het belang ervan eerder verband houdt met het karakter van de grondrechten, die een rechtstreekse werking hebben, dan met het karakter van de bevoegdheden van de Unie. Dit voorstel werd met instemming onthaald door de vice-voorzitter en door andere leden;

- verscheidene Conventieleden pleitten voor opneming van het Handvest in de Grondwet zelf, en niet in een protocol; de meeste hunner hadden hetzij een voorkeur voor opneming van het Handvest in het eerste deel, hetzij voor opneming als tweede deel. Eén Conventielid voegde daaraan toe dat de preambule van het Handvest in dat geval niet als zodanig kan worden opgenomen aangezien de Grondwet geen twee preambules kan tellen.
- één Conventielid benadrukte dat de toelichtingen bij het Handvest meer gewicht moeten krijgen en bij de tekst van het Handvest moeten worden gevoegd indien dat in de grondwet wordt opgenomen. De overige Conventieleden en de vice-voorzitter stonden wel achter de conclusies van de werkgroep inzake de publicatie van de bijgewerkte toelichtingen, maar verwierpen het voorstel om deze toelichtingen bij de tekst van het Handvest in de grondwet op te nemen omdat deze aldus dezelfde juridische waarde zouden krijgen als het Handvest zelf. De toelichtingen zouden moeten worden gehandhaafd met behoud van hun huidige waarde, d.w.z. als voorbereidingswerkzaamheden, die een nuttig instrument voor de uitlegging van het Handvest kunnen vormen.
- met betrekking tot artikel 5, lid 2, merkten verscheidene Conventieleden op dat het gevaarlijk zou zijn het te laten bij een facultatieve rechtsgrondslag tot gebruik waarvan de Raad met eenparigheid van stemmen zou besluiten, waardoor de toetreding tot het EVRM zou kunnen worden geblokkeerd. Tevens werd wel erkend dat de grondwet geen uitdrukkelijke verplichting tot toetreding kan omvatten, omdat deze toetreding afhangt van de nog met de lidstaten van de Raad van Europa te voeren onderhandelingen en van het akkoord van die landen. De vice-voorzitter schaarde zich achter een positieve oriëntatie die tijdens de vergadering tot stand kwam voor een formule waarbij de Unie "verzoekt om toetreding tot ..." of "streeft naar toetreding tot het EVRM" ("the Union shall seek ...").
- verscheidene Conventieleden merkten op dat het huidige artikel 6 kan worden geschrapt indien het Handvest, waarvan artikel 21, lid 2, een identieke bepaling bevat, in de tekst van de grondwet zelf wordt opgenomen. De vice-voorzitter heeft dit punt nogmaals aangesneden in zijn conclusies, waarin hij beklemtoonde dat moet worden nagegaan hoe doublures tussen deel I en het Handvest kunnen worden vermeden

DE EUROPESE CONVENTIE
Extra zitting van woensdag 26 maart 2003

SPREKERSLIJST

Voortzetting van het debat over de ontwerp-artikelen 1 tot en met 7 (doc CONV 528/03)

de heer Andrew Nicholas DUFF - Europees Parlement
de heer Esko Olavi SEPPÄNEN - Europees Parlement
de heer Inigo MENDEZ DE VIGO - Europees Parlement
de heer Neil Nicholas MACCORMICK - Europees Parlement
de heer Manfred DAMMEYER - Waarnemer
mevrouw Riitta KORHONEN - Finland (Parlement)
mevrouw Teija TIILIKAINEN - Finland (Regering)
de heer Paraskevas AVGERINOS - Griekenland (Parlement)
de heer Tunne KELAM - Estland (Parlement)
de heer Gerhard TUSEK - Oostenrijk (Regering)
de heer Jens-Peter BONDE - Europees Parlement
de heer Bobby McDONAGH - Ierland (Regering)
de heer Gijs DE VRIES - Nederland (Regering)
de heer Adrian SEVERIN - Roemenië (Parlement)
mevrouw Anne VAN LANCKER - Europees Parlement
mevrouw Lone DYBKJAER - Europees Parlement
de heer Henrik HOLOLEI - Estland (Regering)
de heer Manuel LOBO ANTUNES - Portugal (Regering)
de heer Peter HAIN - Verenigd Koninkrijk (Regering)
de heer Rytis MARTIKONIS - Litouwen (Regering)
mevrouw Helle THORNING-SCHMIDT - Europees Parlement
mevrouw Elena PACIOTTI - Europees Parlement
de heer Peter SERRACINO-INGLOTT - Malta (Regering)
de heer Peter ECKSTEIN KOVACS - Roemenië (Parlement)
de heer Michel BARNIER - Commissie
Lord MACLENNAN of Rogart - Verenigd Koninkrijk (Parlement)

de heer Ben FAYOT - Luxemburg (Parlement)
mevrouw Maria BERGER - Europees Parlement
de heer Franc HORVAT - Slovenië (Parlement)
de heer Caspar EINEM - Oostenrijk (Parlement)
de heer Johannes VOGGENHUBER - Europees Parlement
mevrouw Lenka ROVNA - Tsjechië (Regering)
de heer Alojz PETERLE - Slovenië (Parlement)
de heer Filadelfio BASILE - Italië (Parlement)
de heer Tunne KELAM - Estland (Parlement)
de heer Paolo PONZANO - Commissie
mevrouw Claude Du GRANRUT - Waarnemer
de heer Vytenis ANDRIUKAITIS - Litouwen (Parlement)
mevrouw Sylvia-Yvonne KAUFMANN - Europees Parlement
de heer Jens-Peter BONDE - Europees Parlement
de heer Peter ECKSTEIN KOVACS - Roemenië (Parlement)
de heer Peter HAIN - Verenigd Koninkrijk (Regering)
de heer Franc HORVAT - Slovenië (Parlement)
mevrouw Lone DYBKJAER - Europees Parlement
de heer Esko Olavi SEPPÄNEN - Europees Parlement
de heer Gijs DE VRIES - Nederland (Regering)
de heer Proinsias DE ROSSA - Ierland (Parlement)
de heer Elmar BROK - Europees Parlement
mevrouw Maria BERGER - Europees Parlement
mevrouw Anne VAN LANCKER - Europees Parlement
de heer Neil Nicholas MACCORMICK - Europees Parlement
mevrouw Riitta KORHONEN - Finland (Parlement)
Lord MACLENNAN of Rogart - Verenigd Koninkrijk (Parlement)
de heer Peter SERRACINO-INGLOTT - Malta (Regering)
de heer Paraskevas AVGERINOS - Griekenland (Parlement)
de heer Carlos CARNERO GONZALES - Europees Parlement
de heer Joachim WUERMELING - Europees Parlement
de heer Bobby McDONAGH - Ierland (Regering)
de heer Andrew Nicholas DUFF - Europees Parlement
mevrouw Helle THORNING-SCHMIDT - Europees Parlement

de heer Vytenis ANDRIUKAITIS - Litouwen (Parlement)
de heer Adrian SEVERIN - Roemenië (Parlement)
de heer Manuel LOBO ANTUNES - Portugal (Regering)
de heer Proinsias DE ROSSA - Ierland (Parlement)
de heer Josef ZIELENIC - Tsjechië (Parlement)
de heer Peter HAIN - Verenigd Koninkrijk (Regering)
de heer Paolo PONZANO - Commissie
mevrouw Anne VAN LANCKER - Europees Parlement
de heer Carlos CARNERO GONZALES - Europees Parlement
mevrouw Teija TIILIKAINEN - Finland (Regering)
de heer Neil Nicholas MACCORMICK - Europees Parlement
mevrouw Lone DYBKJAER - Europees Parlement
mevrouw Pia-Noora KAUPPI - Europees Parlement
de heer Peter HAIN - Verenigd Koninkrijk (Regering)
de heer Jens-Peter BONDE - Europees Parlement
mevrouw Anne VAN LANCKER - Europees Parlement
de heer Vytenis ANDRIUKAITIS - Litouwen (Parlement)
de heer Paraskevas AVGERINOS - Griekenland (Parlement)
de heer René VAN DER LINDEN - Nederland (Parlement)
de heer Andrew Nicholas DUFF - Europees Parlement
de heer Neil Nicholas MACCORMICK - Europees Parlement
de heer Paolo PONZANO - Commissie
de heer Jens-Peter BONDE - Europees Parlement
